**LAUSUNTO**

TaV@eduskunta.fi
E 113/2022 vp

# SUOMEN SÄHKÖNKÄYTTÄJÄT RY:N LAUSUNTO NEUVOSTON ASETUKSEEN KORKEISIIN ENERGIANHINTOIHIN LIITTYVISTÄ HÄTÄTOIMENPITEISTÄ

Suomen Sähkönkäyttäjät ry (ELFi) kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä hallituksen esitykseen E 113/2022 vp.

ELFi edustaa yli 1 GWh vuodessa kuluttavia sähkön netto-ostajia. Jäsenyrityksemme edustavat kaupan, teollisuuden ja palvelualojen yrityksiä, joille kustannustehokkaat ja toimivat sähkömarkkinat ovat keskeistä yritysten kilpailukyvylle ja investoinneissa Suomeen.

ELFille on tärkeää huomioida eri liiketoiminnoista tulevien sähkömarkkinoiden asiakkaiden mahdollisuudet vaikuttaa ja osallistua vapaaehtoisesti markkinoille. Asiakaskeskeinen, luotettava ja läpinäkyvä sähkömarkkina tuo aktiivisille yrityksille ja Suomen kansantaloudelle taloudellista lisäarvoa.

## ELFin kommentit energianhintoihin liittyvistä hätätoimenpiteistä

EU:n energiamarkkinat ovat juuri nyt hyvin poikkeuksellisessa tilassa, ja hyvin poikkeuksellisia toimenpiteitä myös tarvitaan ongelmasta selviytymiseen.

ELFin kanta on, että komission esittämien poikkeustoimenpiteiden tulee olla ajallisesti tarkkaan rajattuja. Mielestämme Suomelle keskeisintä osa-aluetta ovat sähkömarkkinat, sillä kaasuun suorat markkinavaikutuksen ovat kansantaloudessamme merkittävästi sähköä pienemmät. Vastauksemme käsittelee pääosin suoraan ja epäsuorasti sähkömarkkinoita.

*Ehdotamme, että nyt ehdotettuihin päivämääriin voisi tulla kuukauden jousto akuutin markkinatilanteen sitä vaatiessa.* Sähkömarkkinoilla kevättulvien ajankohdalla on yleensä ollut suuri vaikutus sähkön hintatason alenemiselle, ja tulvien ajankohtaa on hankala tietää etukäteen.

Nykyinen energiaperustainen sähkömarkkina on osoittautunut haavoittuvaksi ääritilanteissa, hinnat voivat nousta kohtuuttoman korkeiksi. Nyt ehdotetut toimenpiteet kohdistuvat korkeiden energiahintojen seurauksien lieventämiseksi. Poliittisin toimenpitein kohdistetaan tukea korkeista hinnoista kärsiville osapuolille, ei korkeita hintoja ehkäiseviin toimenpiteisiin. Räjähdysmaisesti kasvavien kustannusten tasapainottaminen sähkönkäyttäjille jälkikäteen ei yksinään toimi, eikä ole riittävä.

*Tarvitaan nopeasti toimenpiteitä, jotka puuttuvat syihin, joiden seurauksena sähkön hinnat ovat korkeita. Nopeina toimivina tilapäiskeinoina kannatamme seuraavia:*

- *Iberian niemimaan malli, jossa maakaasun hinta sähköntuotantoon on tilapäisesti erotettu maakaasun markkinahinnoista.* Kyseinen malli toimii sitä tehokkaammin, mitä laajemmin se on käytössä. Tämä yhdistettynä nyt esitettyyn sähkön kysynnän vähentämiseen ei lisää kaasun käyttöä sähköntuotannossa, sillä koko sähkön kysyntä on aina katettava.

- *Sähkön spot-markkinan teknisen kattohinnan pudottaminen tasolle 1000–1500 €/MWh.* Tämän toimenpiteen vaikutus kohdentuu erityisesti sähkön johdannaismarkkinoille, laskien siellä kaupattavien tuotteiden riskitasoja. Arvioimme toimenpiteen välittömiksi vaikutuksiksi johdannaistuotteiden hintojen laskun ja vakautumisen, sähkön johdannaismarkkinoiden vakuusvaatimusten alenemisen sekä kiinteiden sähkösopimusten tarjoamisen helpottumisen pienasiakkaille.

Suomen tulisi aktiivisesti edistää EU:ssa edellä mainittujen tilapäisten toimien käyttöönottoa. Molemmat mekanismit sopivat erinomaisesti nykyiseen sähkömarkkinamalliin, ja ovat sähköön liittyvien kustannusten alentajina kertaluokkaa tehokkaampia kuin nyt esillä olevat.

Markkinanäkemyksemme on se, että emme usko nykyisen energiaperusteisen sähkömarkkinamallin toimivan tehokkaasti vuoteen 2030 asti, jos sitä ei edelleen kehitetä. Parannettuna energiaperustainen sähkönhinnanlaskenta tulee toimimaan hyvin, myös tulevaisuudessa. ELFillä on siihen ehdotus, joka on jo esitetty Komissiolle.

Nyt ehdotettuihin toimenpiteisiin (sähkön kysynnän vähentämiseen, markkinatulojen ylärajaan inframarginaalisilla teknologioilla tuotetulle sähkölle ja fossiilienergiasektorin toimijoiden väliaikaiseen solidaarisuusmaksuun) ELFi suhtautuu myönteisesti, mutta vain rajattuina väliaikaisina toimenpiteinä.

Kunnioittavasti
Pasi Kuokkanen
Suomen Sähkönkäyttäjät ry